

Çeviri; Kemal Mete Sözeri
03 Şubat 2022

Kinolog ve hakem olan Sayın *Hans Hilverda* tarafından yazılmış bir makale;
Bence yetiştiricilerin ve hakemlerin üzerinde çok düşünmesi gereken önemli bir yazı.

SESSİZ BİR IRK KATİLİ

Hakemlerin, sergileycilerin ve yetiştiricilerin bir cins içindeki değişikliklere ne kadar kolay alıştıklarını hiç fark ettiniz mi? Hatta çoğu durumda, bu değişiklikler kademeli olarak gerekli özellikler düzeyine yükseltilecek kadar ileri gider. Bir ırk içinde belirli bir değişimi başlatan (bir eğilim belirleyen) çoğunlukla iyi bilinen yetiştiricilerin / katılımcıların köpekleridir.

Biraz "sapma" tipine sahip bir köpek kazanmaya başlar başlamaz, top yuvarlanmaya başlar. Köpek şeref kürsüsüne gider. Hakem, yanındaki meslektaşına doğru eğilir ve der ki;
"Şu güzel köpeği gördün mü?"

Örneğin, biraz teriyer görünümü olan biraz daha büyük Minyatür Schnauzer, uzun boyunlu biraz daha düz, zarif görümlü Shih Tzu, gittikçe büyüyen ve daha etkileyici hale gelen Weimaraner, Amerikan, İngiliz Springer Spaniel şovlarda karşımıza çıkar.

Biraz "sapma" tipine sahip bir köpek kazanmaya başlar başlamaz, top yuvarlanmaya başlar. Köpek şeref kürsüsüne gider. Hakem, yanındaki meslektaşına doğru eğilir ve der ki;

"Şu güzel köpeği gördün mü?" Yetiştiriciler ve katılımcılar, hakemlerin söz konusu köpeği beğendiğini fark eder ve o tür bir köpeği yetiştirmeye veya satın almaya çalışır. İlk bakışta bu yaşanan "Orijinal Irk Standardı" bazı katılımcılar için önemli değildir, onlar için önemli olan tek şey şovda kazanmaktır.

Bir süre sonra şov ringinde oturup o ırka tekrar kendi klasmanında baktığınız zaman, 4'ü standarttan sapma, olan 5 köpek arasında. En standartta uyan köpeğin "tuaf" olarak kabul edilecek, gerçek "sapkın" olanlar 1'den 4'e kadar olan panoların arkasına yerleştirilecektir. Standart köpeği sergileyeni ve yetiştiricisi için bu çok sinir bozucu bir deneyim olacaktır.

Cazibe elbette çok büyük. Standarttan "küçük sapması" olan köpeklerin çoğu genellikle çok gösterişli görünenlerdir ve genellikle standart köpeğin hareketinden daha muhteşem görünen bir yürüyüş, dış görünüş ve hareket gösterirler. Ayrıntılarda direnmek ve doğru olanı anlatmaya çalışmak ve standarda uygun üremeyi sürdürmek için yetiştiricinin çok güçlü olması ve iyi bir vicdan geçmişine sahip olması gerekir.

Çoğu zaman bir cinste tip farkının ortaya çıkması, hakemler ve yetiştiriciler arasında benzer şekilde kutuplaşmaya yol açar. Bu kutuplaşmanın ayırt edici özelliklerinden biri,

köpeklerin bazı özelliklerinin, onu öne çıkarmak ve tanınabilir kılmak için daha da abartılı olmasıdır. Dolayısıyla bunu gözlemleyebilir ve birçok yetiştiricinin / sergileyicinin ve hakemin standartlara uymamasının, cins popülasyonumuzun varlığı için doğrudan bir tehlike oluşturduğu sonucuna varılabilir.

Bir cins içindeki eğilimlere alışmak, kalıtsal hataları kabullenmek ile aynı hatta daha da kötü bir sorundur. Hakemler, bu kusurları olan köpekleri defalarca "mükemmel" bir ödülle ödüllendirdiğinde ve onlara şampiyonluk biletlerini verdiğinde, yetiştiricilerin ırkı geliştirmeleri (korumaları) fırsatları olmayacaktır. Çünkü onlar zaten hep kazanıyorlar!!!

Bir cins içindeki eğilimlere alışmak, kalıtsal hataları kabullenmek ile aynı hatta daha da kötü bir sorundur. Hakemler, bu kusurları olan köpekleri defalarca "mükemmel" bir ödülle ödüllendirdiğinde ve onlara şampiyonluk biletlerini verdiğinde, yetiştiricilerin ırkı geliştirmeleri (korumaları) fırsatları olmayacaktır. Çünkü onlar zaten hep kazanıyorlar!!! Bu gibi durumlarda, yalnızca inatçı ve gerçek idealistler türe sadık kalır ve onu geliştirmeye çalışırlar. Ne yazık ki bu insanlardan kaç tanesi bir ırk içinde var? Göze hoş gelen ancak standarda aykırı olan değişiklikleri herhangi bir itiraz olmaksızın kabul etmek, "sessiz ırk katiline" işini yapması ve ırk içindeki yıkıcı işini gerçekleştirmesi için açık bir davettir.

İslahın genetik materyali bir sonraki nesle aktarmaktan başka bir şey olmadığı perspektifinden bakıldığında, bunun olmasına izin vermek, gen havuzunu kirletecek (kalıtsal materyal) genetik olarak sapan materyalin sorumsuz bir şekilde yayılmasına gönüllü olarak izin vermek ve yardımcı olmak anlamına gelir.

Yetiştiriciler ve hakemler, kendilerine emanet edilen ırkların standartlarını ayda en az bir kez ellerine almak ve belirli eğilimleri "hataları" tartışmak için yetiştiricilere ve hakemlere düzenli toplantılar düzenlemek ne kadar değerli olurdu?

Yargılama ve yetiştirme sırasındaki tek kılavuzun FCI onaylı cins standardı olması gerektiğini asla unutmayın. Bu nedenle, gerçek öğrenciler gibi davranın ve hareket edin ve sevindirici haberi orijinal ırk standardına göre yayın.

Hans Hilverda